

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 23.01.2014

Sayı : 1268 TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

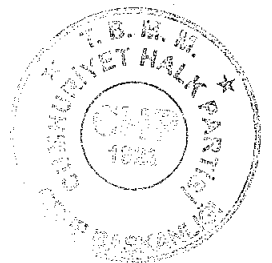
5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Veli AĞBABA

Malatya Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- İnsan Haklarını İnceleme			
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	03 Şubat 2014		E. No: 2/1972	
Ysn.Üzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
23 Ocak 2014
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV HİZM. BAŞKANLIĞI
23 Ocak 2014
No : 278444

GENEL GEREKÇE

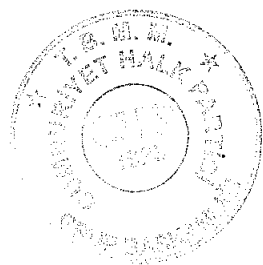
Türkiye cezaevlerinde yerleşik güvenlik anlayışı, kurum güvenliğini öncelerken cezaevi yönetimlerinin insan haklarına aykırı ve keyfi uygulamalarının adeta yasal bir kılıfı haline gelmiştir. Birçok hak ihlali ve keyfi düzenlemenin kaynağı haline gelen tüzük ve yönetmelikler mahkûmların tüm başvurularının reddedilmesine ve hatta yok sayılmasına sebep olmaktadır.

CHP Cezaevi İnceleme ve İzleme Komisyonu üyeleri olarak son dönemde yapmış olduğumuz cezaevi ziyaretlerinde başta Kırıkkar, Şakran-Aliaga, Kocaeli ve Adana Cezaevleri olmak üzere tüm hapishanelerde hem mahpuslara yönelik hem de mahpus yakınlarına yönelik “çıplak arama” dayatması adeta rutin bir uygulama haline gelmiştir.

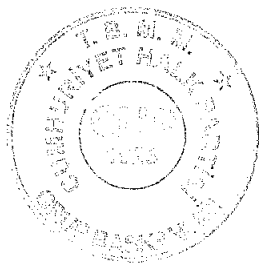
“Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük”ün 46. Maddesi’nin 2. Fıkrasına göre, “Hükümlünün üzerinde, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair **makul ve ciddi emarelerin varlığı** ve **kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde**, çıplak olarak veya beden çukurlarında aşağıda belirtilen usullere göre arama yapılabilir.” Bu usullere göre, çıplak arama “**utanma duygusunu ihlal etmeyecek** şekilde ve **kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler** alınarak, **bedene dokunulmaması için gerekli özen** gösterilerek **mümkün olan en kısa süre** içinde bitirilir. Bu usullere göre gerçekleştirilmesi gereken bu arama biçiminin Türkiye cezaevlerinde keyfi ve insanlık onuruna aykırı bir şekilde gerçekleştirildiği bilinmektedir. Bu güvenlik uygulamasından kaynaklı olarak birçok hak ihlali, keyfi uygulama ve taciz vakası ortaya çıkmıştır.

Belli şartlara ve usullere bağlanmış olsa da “çıplak arama”, cezaevlerine tüm giriş-çıkışlarda hem mahkûmlara hem de mahkûm yakınlarına taciz boyutuna varırcasına uygulanmaya devam etmektedir. İnsan haklarına aykırı bir güvenlik anlayışına dönüşmüş olan “çıplak aramanın”, “beden araması”, “ince arama” veya “oyuk araması” ismiyle farklı şekilde uygulandığı da bilinmektedir.

Çıplak arama esnasında, mahpus önce kıyafetinin üst kısmını çıkartma sonra tekrar üst kısmını giyip alt kısmını çıkartmaktadır. Mahpustan, çıplak bir şekilde 3 kez eğilmesi ve oturması talep edilmekte eğilirken 3 kez de öksürmesi istenmektedir. Böylesi bir arama biçimine direnen mahpuslar ise çok ağır ve keyfi disiplin cezalarına maruz kalmaktadır.

Önerilen Kanun değişikliğiyle, insanlık onuruna aykırı olan cezaevlerindeki bu güvenlik uygulamasının Yasa yoluyla engellenmesi ve ikincil mevzuatın ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

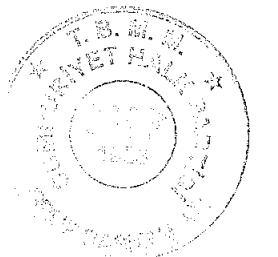
MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasına “Hiçbir hal ve koşulda çıplak arama yapılmaz” cümlesi eklenerek, X-ray cihazları ile mümkün olan cezaevi giriş ve çıkışlarındaki güvenlik amaçlı aramaların, keyfi ve insanlık onurunu zedeleyecek bir biçimde uygulanmasının koşullarının ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- 5275 sayılı Kanuna eklenecek geçici madde ile bu Kanunun 36, 85 ve 86 ncı maddeleri hükümlerine aykırılık oluşturan ikincil mevzuatın yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Yürürlük Maddesidir.

MADDE 4- Yürürlük Maddesidir.

**CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Hiçbir hal ve koşulda çıplak arama yapılmaz.”

MADDE 2- 5275 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- Bu Kanunun 36, 85 ve 86 ncı maddeleri hükümlerine aykırılık oluşturan ikincil mevzuat yürürlükten kaldırılmıştır.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

